ประเทศไทย

หนองบัวลำภู

จัดทำโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานชั่วคราว) 372 ถนนบำรุงเมือง กรุงเทพฯ 10100 โทร. 226-0060, 226-0072, 226-0098 โทรสาร (662) 224-6221, 223-3342

ปก: หนุ่ม-สาวงามชาวหนองบัวลำภู ในงานประเพณีแห่บั้งไฟ

ในองบัวลำภู เดิมเคยเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดอุดรธานี อยู่ ห่างจากจังหวัดอุดรธานีประมาณ 46 กิโลเมตร (มีระยะทางห่าง จากกรุงเทพฯ โดยเส้นทางรถยนต์ประมาณ 568 กิโลเมตร) ใน อดีตหนองบัวลำภูเป็นเมืองโบราณที่ก่อตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 900 ปี เดิมเป็นดินแดนที่ขึ้นต่อกรุงศรีสัตตนาคนหุต มีชื่อว่า "เมืองหนองบัวลุ่มภู นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน" เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบาย ในการกระจายอำนาจมายังส่วนภูมิภาค เพื่อประโยชน์ในด้านการ ปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การส่งเสริมให้ท้องที่เจริญยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของชาติ ประกอบกับจังหวัดอุดรธานี มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีพลเมือง มาก จึงเห็นสมควรแยกอำเภอต่าง ๆ บางอำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัด โดยได้รับการสถาปนาให้เป็น "จังหวัดหนองบัวลำภู" อย่างเป็นทาง การตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2536 เป็นต้นไป

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดหน้องบัวลำภู ตั้งอยู่บนที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ในเขตที่ราบสู่มเชิงเขาภูพานคำ ลักษณะ ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับกับแนวเขาด้านทิศตะวันออก มีภูเขาและป่าติดต่อกันตั้งแต่อำเภอสุวรรณคูหา ทอดยาวไปตาม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จนถึงแนวเทือกเขาภูพานในเขตอำเภอ ในนสังทางด้านจังหวัดขอนแก่น พื้นที่ในบริเวณดังกล่าวจึงเป็นที่ ราบสูง และค่อย ๆ ลาดเอียงไปทางอำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำนาโดยทั่วไป

การปกครอง

จังหวัดหนองบัวลำภูแบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรื่อง อำเภอ นากลาง และอำเภอสุวรรณคูหา มีพื้นที่การปกครองทั้งสิ้น 3,859.086 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือจดจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออกจดจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตกจดจังหวัดเลย
ทิศใต้จดจังหวัดขอนแก่น

การเดินทางไปจังหวัดหนองบัวลำภู

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงจังหวัดสระบุรี บริเวณกิโลเมตรที่ 107 แยกเข้า ทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี ถึงจังหวัดหนองบัวลำภู รวมระยะ ทาง 608 กิโลเมตร

ทางรถโดยสารประจำทาง มีทั้งรถโดยสารธรรมดา และปรับ อากาศที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-หนองบัวลำภูของบริษัทชุมแพทัวร์ โทร. 272-5261 ออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ (ตลาดหมอชิต) ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารธรรมดาและปรับ อากาศ ซึ่งเป็นรถโดยสารที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี จากนั้น ใช้รถโดยสารที่วิ่งระหว่างอุดรธานี-หนองบัวลำภู รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อสอบถามได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สถานีขนส่งสายตะวันออก เฉียงเหนือ โทร. 272-0299, 272-5761-5

ทางรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดขบวนรถด่วนและรถเร็ว ออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ทุกวันเป็นรถไฟที่วิ่ง ระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี จากนั้นใช้รถโดยสารประจำทางที่วิ่ง ระหว่างอุดรธานี-หนองบัวลำภู รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อสอบถามได้ ที่ หน่วยบริการเดินทางการรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 223-7010, 223-7020 ทางเครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด จัดบริการเครื่องบิน รับส่งผู้โดยสารและพัสดุภัณฑ์ระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี และอุดร ธานี-กรุงเทพฯ ทุกวัน วันละ 2 เที่ยว คือเที่ยวแรกเวลา 7.00 น. และเที่ยวที่สองเวลา 17.30 น. สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ บริษัทการบินไทย จำกัด ถนนหลานหลวง กรุงเทพฯ โทร. 280-0070, 280-0080 จังหวัดอุดรธานี ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงาน ขายตัว โทร. (042) 243222 และ 246697 หรือที่สนามบิน โทร. (042) 246567 และ 246644

บริการขนส่งภายในจังหวัด มีรถสองแถวบริการวิ่งรอบ ๆ ตัว เมืองหนองบัวลำภู พร้อมทั้งรถเมล์ประจำทางวิ่งระหว่างตัวจังหวัด ไปยังอำเภอต่าง ๆ ครบทุกอำเภอ

การเดินทางจากจังหวัดหนองบัวลำภูไปยังจังหวัดต่าง ๆ

หนองบัวลำภู-อุดรธานี รถออกเวลา 06.00 น. จนถึง 19.30 น. (รถโดยสารธรรมดา)

หนองบัวลำภู-เลย รถออกเวลา 06.00 น. จนถึง 19.30 น. (รถโดยสารธรรมดา)

หนองบัวลำภู-กรุงเทพฯ รถออกเวลา 19.30 น. (รถปรับ อากาศบริษัท ชุมแพทัวร์ โทร.(042) 311051)

หนองบัวลำภู-เชียงใหม่ รถออกเวลา 08.20 น., 17.45 น. (รถธรรมดา) และเวลา 21.20 น.

รถปรับอากาศ มี 2 บริษัทคือ บริษัทหนองบัวลำภูเดินรถ โทร. (042) 311057, 311051 และบริษัทจักรพงษ์ ทัวร์ โทร. (042) 221121, 247787

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอเมือง

วัดถ้ำกลองเพล เป็นวัดป่าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ตั้งอยู่เชิง

เขาภูพาน ห่างจากตัวเมืองตามทางหลวงหมายเลข 210 (หนอง-บัวลำภู-อุดรธานี) ไป 13 กิโลเมตร จากนั้นแยกขวาเข้าไปอีก ประมาณ 2 กิโลเมตร เดิมสันนิษฐานว่าเป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นใน สมัยขอมเข้ามาครอบครองดินแดนแห่งนี้ แต่ไม่มีหลักฐานว่าสร้าง มาตั้งแต่ พ.ศ. ใด ต่อมาเป็นวัดร้าง ไม่มีพระภิกษุสามเณรจำพรรษา จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. 2501 พระอาจารย์หลวงปู่ขาวอนาลโย พระ วิปัสสนากรรมฐานสายพระอาจารย์มัน ภูริทัตตะเถระ ได้อาศัยวัด แห่งนี้เป็นสถานที่วิปัสสนากรรมฐาน โดยใช้พื้นที่ที่เกิดจากหมู่ ก้อนหินขนาดใหญ่ 3-4 ก้อนที่มีหลืบและชะโงกหิน ก่อเป็นหลังคา คอนกรีต เชื่อมถึงกัน ทำให้พื้นที่บริเวณนั้นกลายเป็นห้องโถงขนาด ใหญ่สามารถจุคนได้หลายร้อยคน เพื่อใช้เป็นที่บำเพ็ญสมณธรรมอยู่ ที่นั้นจนกระทั่งมรณภาพเมื่อปี พ.ศ. 2526 ภายในบริเวณวัดบรรยา-กาศรุ่มรื่น เงียบสงบ มีเนื้อที่กว้างขวาง ปกคลุมไปด้วยแมกไม้ ป่า เขียว และสวนหินธรรมชาติรูปร่างประหลาดดูสวยงาม กลาดเกลือน วัด มีถ้ำซึ่งภายในถ้ำมีกลองใบราณสองหน้าหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "กลองเพล" ภายในถ้ำมีรูปปั้นของหลวงปู่ขาว ตามซอกหิน ภายใน ถ้ำมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ประดิษฐานอยู่หลายองค์ ประกอบด้วย พระพุทธรูปปางสมาธิ พระพุทธรูปปางไสยยาสน์ พระพุทธปัญฑร-นิมิตร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางลีลาที่จำหลักลงในก้อนหิน และมีพระ สังกัจจายน์องค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้าถ้ำ กลองเพล จากวัดถำกลองเพลไม่ไกลนักมีถนนราดยาง ลัดเลาะไป ตามแนวป่า และหมู่ก้อนหินรูปทรงแปลก ๆ เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร ก็จะถึงอนุสรณ์สถานของหลวงปู่ขาว ที่ประกอบด้วย

พิพิธภัณฑ์อัฐบริชารของหลวงปู่ขาว เป็นพิพิธภัณฑ์ที่ สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมเครื่องอัฐบริชารของหลวงปู่ขาวใช้เป็นที่ระลึก และสักการบูชาของศาสนิกชนทั่วไป

กุฏิเก่าของหลวงปู่ขาว เป็นเรือนไม้หลังเล็ก ๆ ตั้งอยู่กลาง

ดงไม้บรรยากาศร่มรืน ส่วนกุฏิใหม่สร้างเป็นเรือนทรงไทยทันสมัย หลังใหญ่

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่ขาว สร้างขึ้นในรูปทรงของก้อนหิน เรียงกัน 3 ก้อน เพื่อให้เข้ากับภูมิประเทศของวัดถ้ำกลองเพล ซึ่ง เต็มไปด้วยสวนหิน รอบ ๆ บริเวณตกแต่งด้วยไม้ดอกและสนามหญ้า สีเขียวขจี ภายในพิพิธภัณฑ์มีหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ประดิษฐานอยู่ใน ท่านั่ง ห้องข้าง ๆ ยังมีเครื่องอัฐบริขารของหลวงปู่ขาวตั้งแสดงไว้ด้วย

เจดีย์หลวงปู่ขาว เป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นเมื่อใช้บรรจุอัฐิหลวงปู่ ขาว สร้างอยู่บนลานหินมีบันไดเป็นทางเดินขึ้นสู่องค์เจดีย์

มณฑปหลวงปู่ขาว เป็นมณฑปจตุรมุขที่หลวงปู่ขาวสร้างไว้ ครั้งยังมีชีวิตอยู่เพื่อใช้เป็นที่ประกอบพิธีสังฆกรรม รอบ ๆ บริเวณ เงียบสงบและร่มรื่น เจดีย์หลวงปู่ขาวและมณฑปหลวงปู่ขาว ตั้งอยู่ บนเส้นทางเดียวกันกับเส้นทางที่ไปวัดถ้ำกลองเพล แต่จะถึงก่อน วัดถ้ำกลองเพล โดยมีทางแยกทางซ้ายมือเข้าไปประมาณ 300 เมตร

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ เมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เสด็จยกกองทัพมาที่ตำบลหนองบัวลำภู เมื่อ พ.ศ. 2117 เพื่อไปช่วยพระเจ้ากรุงหงสาวดี ที่กรุง ศรีสัตตนาคนหุต (เมืองเวียงจันทน์) เนื่องจากขณะนั้นไทยเป็นเมือง ขึ้นของกรุงหงสาวดี แต่สมเด็จพระนเรศวรทรงพระประชวรด้วย โรคไข้ทรพิษเสียก่อน พระเจ้ากรุงหงสาวดี จึงให้ยกทัพกลับกรุงศรีอยุธยา สถานที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะริมหนองบัว หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ในวันที่ 25 มกราคมของ ทุกปี ทางจังหวัดจะจัดให้มีงานเฉลิมฉลอง และมีพิธีถวายสักการะ บวงสรวงดวงวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

วนอุทยานน้ำตกเฒ่าใต้ ตั้งอยู่ริมถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี ทางหลวงหมายเลข 210 จากตัวเมืองไปทางจังหวัดอุดรธานีประมาณ 3 กิโลเมตรเป็นสถานที่พักผ่อนที่รุ่มรื่นด้วยป่าไม้นานาพันธุ์ และ โขดหินรูปร่างต่าง ๆ บริเวณใกล้เคียงมีศาลเจ้า "ปู่หลุบ" ซึ่งเป็นที่ เคารพและศรัทธาของชาวหนองบัวลำภู และผู้ที่เดินทางผ่านมา ด้วย ความเชื่อที่ว่ารถทุกคันที่ผ่านศาลเจ้าปู่หลุบควรจะบีบแตรและผู้คนที่ นั่งบนรถจะยกมือใหว้ศาลเจ้าปู่หลุบเพื่อเป็นการแสดงความเคารพ และเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

ศาลหลักเมืองพระวอ พระตา อยู่ห่างจากถนนสาย 210 หนองบัวลำภู-อุดรธานี ประมาณ 100 เมตร ศาลนี้สร้างขึ้นเพื่อ ให้ชาวหนองบัวลำภูได้เคารพลักการะ พระผู้สร้างเมือง ซึ่งหมายถึง พระวอ และพระตา อันเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทิตา ศาลหลักเมืองได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 สร้างเสร็จและประกอบพิธีเปิดเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519

ศูนย์หัตถกรรมปั้นหม้อบ้านโค้งสวรรค์ ห่างจากตัวจังหวัด หนองบัวลำภูไปทางจังหวัดอุดรธานีประมาณ 17 กิโลเมตร ตาม ทางหลวงหมายเลข 210 เป็นหมู่บ้านที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเป็น เครื่องใช้เครื่องประดับทั้งหมู่บ้านโดยชาวบ้านที่อพยพมาจากบ้าน วังถั่ว อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ด้วยกรรมวิธีการผลิตเป็นศิลป-หัตถกรรมแบบดั้งเดิม

สูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลา ตั้งอยู่ที่บ้านนาล้อม ตำบล หัวนา ระยะทางห่างจากตัวเมืองหนองบัวลำภู ตามทางหลวง หมายเลข 228 สายหนองบัวลำภู-ศรีบุญเรื่อง ประมาณ 19 กิโลเมตร ก่อตั้งโดยแม่ชีทองเพชร ขันตีกลม ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นบ้าน นาล้อม ศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลาจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการ อพยพแรงงานของคนหนุ่มสาวที่เข้ามาหางานทำในเมืองหลวงหรือ ต่างถิ่น โดยรวบรวมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพต่าง ๆ เข้ามาฝึกอบรมที่ ศูนย์ฯแห่งนี้ ซึ่งมีหลายสาขาอาชีพ เช่น งานศิลปประดิษฐ์ กรอบ รูปวิทยาศาสตร์ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา ช่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก

ช่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม งานตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นต้น ที่ศูนย์ฯ แห่งนี้มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน ต้องงดอบายมุขทุกชนิด การสอนแน้นวิชาชีพเป็นหลักแล้วสอดแทรก จริยธรรมผสมผสานเข้าไป ศูนย์ฯจะมีสวัสดิการเป็นอย่างดี เช่นมี ที่พักและอาหารให้รับประทาน เมื่อเลิกปฏิบัติงานประจำวันต้อง สวดมนต์ไหว้พระและศึกษาธรรมพื้นฐานทุกวัน นอกจากจะเป็น ศูนย์พัฒนาอาชีพแล้ว ทางศูนย์ฯยังจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ เป็นฝีมือของสมาชิก

การเดินทางไปศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลานั้น จากสถานี ขนส่งจังหวัดอุดรธานี จะมีรถประจำทางอุดรธานี-ซุมแพ สาย 532 ออกทุกครึ่งชั่วโมง ไปลงที่หน้าศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลา กิโล-เมตรที่ 19 ระหว่างหนองบัวลำภู และอำเภอศรีบุญเรือง

หนองบัว เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณหน้าที่ว่า การอำเภอหนองบัวลำภู มีน้ำขังตลอดทั้งปี เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจในยามเย็นของชาวหนองบัวลำภู ด้านหลังของหนองบัวจะ มองเห็นแนวเขาภูพานคำทอดยาวดูสวยงาม

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอโนนสัง

ในนวัดป่า เป็นโบราณสถานเก่าแก่ ตั้งอยู่ที่ตำบลโนนสัง ห่างจากจังหวัดหนองบัวลำภูตามทางหลวงหมายเลข 2146 สาย หนองบัวลำภู-อำเภอโนนสัง ประมาณ 20 กิโลเมตร ที่ในนวัดป่า นี้สันนิษฐานว่าเคยเป็นวัดเก่า ทั้งนี้เนื่องจากขุดพบพระพุทธรูปปาง นาคปรกทำด้วยศิลา และมีร่องรอยโบราณสถานและโบราณวัตถุอยู่ รอบบริเวณนั้น ตามหลักฐานทางโบราณคดีสันนิษฐานได้ว่าเป็น โบราณสถานและโบราณวัตถุศิลปะขอมสมัยเรืองอำนาจ

อุทยานแห่งชาติภูเก้า - ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเก้า -

ภูพานคำ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2528 ครอบคลุมพื้นที่ 322 ตาราง กิโลเมตร โดยมีที่ทำการอุทยานฯ อยู่ที่ริมทะเลสาบเหนือเขื่อนอุบล-รัตน์ เชิงเขาภูพานคำ เขตอำเภอโนนสัง มีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 2 แห่ง คือ ภูพานคำและภูเก้า

ภูพานคำ เป็นเทือกเขาทอดยาวจากเหนือสู่ใต้จากอำเภอเมือง หนองบัวลำภู จนถึงเชื่อนอุบลรัตน์ เป็นเทือกเขาที่แบ่งเขตจังหวัด หนองบัวลำภูและจังหวัดขอนแก่น ภูพานคำเป็นทิวเขาด้านตะวัน ออกของลุ่มน้ำพอง และเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพานตอนบน มีทัศนียภาพที่สวยงามของทะเลสาบเหนือเชื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งนัก ท่องเที่ยวมักจะพักแรมโดยเต็นท์ หรือที่บ้านพักของอุทยานฯ หรือ ที่ศาลาพักแรมของกรมประชาสงเคราะห์ บริเวณทะเลสาบท้ายเขื่อน อุบลรัตน์ ที่ภูพานคำนี้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาและเป็นแหล่งตกปลา ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดด้วย

วูเก้า ประกอบด้วยภูเขา 9 ลูก คือ ภูฝาง ภูขุมปูน ภูหัน ภูเมย ภูค้อหม้อ ภูชั้น ภูเพราะ ภูลวก และภูวัด ภูทั้ง 9 ลูกนี้มีความ สลับซับซ้อนมากมีป่าไม้และสัตว์ป่านานาชนิด มีถ้ำ น้ำตก ลานหิน ลาดมากมาย มีหินลักษณะแปลก ๆ คล้ายปราสาท ถ้ำพลาไฮมีภาพ เขียนรูปฝ่ามือและภาพแกะสลักของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีศาลาบนยอดหินที่เรียกว่า หอสวรรค์ ไว้ชมวิว นอกจากนี้ยังมีวัด พระพุทธบาทภูเก้าซึ่งมีรอยเท้าคนและสุนัขขนาดใหญ่สลักบนหิน อันเกี่ยวโยงกับนิทานพื้นบ้านเรื่อง "พระสุพรหมวิโมขา กับหมา เก้าหาง" ภายในวัดพระพุทธบาทภูเก้ายังมีถ้ำมื้ม และถ้ำอาจารย์สิม ซึ่งภายในถ้ำมีภาพเขียนสีและภาพสลักตามผนังถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

การเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ สามารถ เดินทางไปได้ 2 ทาง คือ

เส้นทางที่ 7 ตามเส้นทางสายขอนแก่น-เขื่อนอุบลรัตน์จาก

ตัวเมืองขอนแก่นถึงตลาดอำเภออุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร ต่อด้วยรถยนต์โดยสารประจำทางสายเชื่อนอุบลรัตน์-ในนสัง ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่ง ชาติภูเก้า-ภูพานคำ

เส้นทางที่ 2 จากตัวเมืองตามทางหลวงหมายเลข 2146 สายหนองบัวลำภู-โนนสัง ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร ถึง สามแยกบ้านใสกจาน จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทางสายบ้านโสก-จาน-เขื่อนอุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร ถึงที่ทำการ

อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ

สถานที่พักติดต่อได้ที่อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ สำนัก งานป่าไม้จังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร. (043) 237971 หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ โทร. 579-0529, 579-4842

แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์บ้านกุดคอเมย และ บ้านกุดกวางสร้อย เป็นแหล่งที่ขุดค้นพบสิ่งของเครื่องใช้ โบราณ วัตถุ และศิลปะวัตถุ ลักษณะของภาชนะเครื่องปั้นดินเผาคล้ายกับ วัฒนธรรมบ้านเชียง แหล่งใบราณคดีบ้านกุดคอเมย ตั้งอยู่ที่ตำบล กุดคู่ บริเวณเชิงเขาภูพานด้านทิศตะวันตก ส่วนแหล่งใบราณคดี บ้านกุดกวางสร้อย ตั้งอยู่เชิงเขาภูเก้าด้านทิศตะวันออก โบราณวัตถุ ประเภทเด่น ๆ ที่ชาวบ้านขุดพบเป็นจำนวนมากที่แหล่งโบราณคดี ทั้งสองแห่งได้แก่โครงกระดูกคน ภาชนะดินเผา กำไลสำริด กำไลหิน แม่พิมพ์ทำจากหินทราย สำหรับใช้หล่อหัวขวานสำริด เครื่องมือเหล็ก ลูกปัดแก้ว เป็นต้น

จากหลักฐานทางใบราณคดีพบว่า แหล่งใบราณคดีทั้งสอง แห่งมีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเหมือนกันหรืออยู่ในยุคสมัยเดียวกัน การเดินทางไปยังแหล่งใบราณคดีทั้ง 2 แห่ง

า. แหล่งใบราณคดีบ้านกุดคอเมยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข

2146 สายหนองบัวลำภู-ในนลัง ระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร ถึงบ้านหนองแวงแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 5 กิโลเมตร

2. แหล่งใบราณคดี บ้านกุดกวางสร้อย ใช้เส้นทางการเดินทาง เดียวกันกับทางไปแหล่งใบราณคดีบ้านกุดคอเมย ถึงบ้านหนองแวง แล้วเลี้ยวขวาเข้าไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอนากลาง

ถ้ำเอราวัณ เป็นถ้ำขนาดใหญ่มีบันไดเรียงคดโค้งไปมา จาก เชิงเขาเบื้องล่างขึ้นสู่ปากถ้ำกว่า 600 ขั้น มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ อยู่บริเวณปากถ้ำ มองเห็นได้เด่นซัดจากระยะไกล ภายในถ้ำเป็น ห้องโถงขนาดใหญ่ที่เป็นสถานที่แห่งตำนานนิยายพื้นบ้านเรื่อง "นาง ผมหอม" มีหินงอกหินย้อยสวยงาม ถ้ำเอราวัณตั้งอยู่บริเวณหลัก กิโลเมตรที่ 13 ตามทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-เลย ประมาณ 45 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอสุวรรณคูหา

ถ้ำสุวรรณคูหา ตั้งอยู่ที่วัดถ้ำสุวรรณคูหา บ้านคูหาพัฒนา หมู่ที่ 7 ต่ำบลนาดี ภายในถ้ำมีโบราณวัตถุ และรูปพระเจ้าไชย-เชษฐาแห่งเมืองเวียงจันทน์ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ การเดินทาง ใช้เล้นทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-วังสะพุง แล้ว แยกขวาไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2097 ถึงอำเภอสุวรรณคูหา จากนั้นใช้ถนนพระไชยเชษฐาไปประมาณ า กิโลเมตรถึงโรงเรี้ยน บ้านดงยางนาตาแหลว แล้วเลี่ยวขวาเข้าไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตร

แหล่งโบราณคดีภูผายา ตั้งอยู่ทางเหนือของบ้านนาเจริญ ตำบลดงมะไฟ เป็นภูเขาหินปูนที่แยกตัวออกมาจากเทือกเขาภูพาน

มีภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏตามผนังถ้ำเป็นจำนวน หลายส่วน ส่วนแรกบริเวณ "ถ้ำล่าง" พบกลุ่มภาพเขียนสีแดงบน ผนังถ้ำผิวเรียบยาวประมาณ 5 เมตร ประกอบด้วยลวดลายเรขาคณิต ภาพสัตว์ ภาพฝ่ามือ ส่วนที่สองคือ "ถ้ำบน" พบ ภาพเขียนสีแดงกระจายอยู่เป็นกลุ่ม ๆ ที่เห็นชัดเจนเป็นภาพสี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูน ภาพคนภาพสัตว์เลื้อยคลาน ภาพโครงร่างสัตว์ ขนาดใหญ่ นอกจากนั้นบริเวณถ้ำผายา ยังมีสำนักสงฆ์อันเป็น ที่เคารพนับถือ ของชาวบ้านตั้งอยู่ด้วย สันนิษฐานว่าภาพเขียน ถ้ำภูผายามีอายุระหว่าง 2,000-3,000 ปี ใกล้เคียงกับอายุของ ภาพเขียนที่ค้นพบที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี ลักษณะภาพเขียนคล้ายคลึงกับที่พบที่ผาลาย มณฑลกวางสี ประเทศจีน

การเดินทางไปแหล่งโบราณคดีภูผายา จากตัวเมืองใช้ทางหลวง หมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-วังสะพุง จากนั้นแยกขวาเข้าสู่ เส้นทางหลวงหมายเลข 2097 ถึงอำเภอสุวรรณคูหาแล้วใช้รถโดยสาร ประจำทางท้องถิ่นสายอำเภอสุวรรณคูหา-บ้านนาเจริญ

สถานที่พัก (รหัสทางใกล 042)

อำเภอเมือง

ศรีสมพร 68 ถนนโพธิ์ชัย โทร. 311084 ห้องพัดลม ราคา 100-200 บาท

สว่างจิตร 53 ถนนวิจารณ์รังสรรค์ โทร. 311349 ห้องพัดลม ราคา 80-130 บาท

สวนหินธานี กิโลเมตรที่ 34 ถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี ห้องพัดลม และปรับอากาศ (เปิดบริการประมาณเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537)

ร้านอาหาร

อำเภอเมือง

ครัวต้องตา 388 ถนนวรภักดี โทร. 311286 (อาหารไทย)

ริมภูลาบเป็ด 256 ถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร. 311624 (อาหาร ไทย, อาหารพื้นเมือง)

สวนอาหารกินรี 274 ถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร. 311537 (อาหารไทย, อาหารพื้นเมือง)

สวนอาหารทิพรส 80 ถนนนเรศวร โทร. 311372 (อาหารไทย, อาหารพื้นเมือง)

สวนอาหารบัวตอง 290 ถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร. 311949 (อาหารไทย, อาหารพื้นเมือง)

บริษัททัวร์/รถเช่า

หนองบัวลำภูทัวร์ 173 ถนนราษฎร์บัวขาว โทร. 311008, 311769

สำนักงานจังหวัดหนองบัวลำภู โทร. (042) 311166

ข้อมูลและราคาที่ระบุในเอกสารฉบับนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปพิมพ์เพื่อการจำหน่าย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 5 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน)

ที่ตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี (สำนักงานชั่วคราว) ถนนโพศรี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร. (042) 241968 โทรสาร (042) 241968

พื้นที่ความรับผิดชอบ อุตรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลย

งานพัฒนาข่าวสาร กองบริการท่องเที่ยว

